

Yttrande angående Betänkandet 2024:64 Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster

Energimyndighetens ställningstagande

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) tillstyrker i huvudsak utredningens förslag på implementering av CER-direktivet i Sverige men vill lyfta fram följande punkter:

Föreskriftsansvar

Föreskriftsansvar avseende personalsäkerhet som ger möjlighet att meddela närmare bestämmelser om bakgrundskontroll bör centraliseras för att säkerställa likvärdiga krav på samtliga kritiska verksamhetsutövare, särskilt mot bakgrund av att verksamhetsutövare kan komma att omfattas av flera olika sektorer vilket innebär att flera tillsynsmyndigheters föreskrifter kan bli tillämpliga. Detta riskerar att skada rättssäkerheten och skapa ansvarskonflikter. Personalsäkerhet är ett område där samma grundläggande krav torde gälla oavsett sektorstillhörighet. Energimyndigheten anser därför att dessa föreskrifter bör centraliseras, förslagsvis hos MSB.

Energimyndigheten tillstyrker dock utredningens förslag om att föreskriftsansvaret för övriga åtgärder för motståndskraft bör kvarstå hos tillsynsmyndigheterna eftersom exempelvis fysisk säkerhet bör anpassas till respektive sektors och delsektors förutsättningar.

Anslagsförslagen

Energimyndigheten anser inte att förslagen om förstärkt anslag är tillräckligt. CER-direktivet innebär en utökning av myndighetens ansvarsområde vad gäller tillsyn. Anslagsförslaget om 1 miljon kronor för 2025 och 2026 innefattar ett omfattande kartläggnings- och identifieringsarbete av vilka som utgör kritiska verksamhetsutövare, utveckling av kompetens och kunskap om motståndskraft inom de olika delsektorerna, föreskriftsarbete för att meddela närmare bestämmelser om motståndskraft inom våra delsektorer samt deltagande i den

nationella riskbedömningen. Anslaget räcker till $\frac{3}{4}$ av en årsarbetskraft vilket mot bakgrund av ovanstående inte kan anses tillräckligt.

Vidare ser Energimyndigheten positivt på förslaget om att de löpande kostnaderna för tillsynen utreds ytterligare inför 2027.

Samordning och verktyg

Energimyndigheten vill särskilt lyfta behovet av en tydlig och effektiv samordning mellan tillsynsmyndigheterna eftersom vi kommer dela tillsynsobjekt mellan myndigheter och närliggande tillsynsområden. Det är inte osannolikt att situationer kan uppstå där verksamhetsutövare bedöms omfattas av flera olika myndigheters tillsyn under det aktuella lagförslaget och förslaget till cybersäkerhetslag samt ytterligare en eller flera under säkerhetsskyddslagen (2018:585). Tillsyn kommer bedrivas från flera olika sektorsansvariga myndigheter och bedömningar kring tillsyns- och sektorsavgränsning samt föreskriftsuppfyllnad skulle kunna skilja sig. Det får inte medföra att tillsyn blir mer betungande än nödvändigt för den kritiska verksamheten och gå ut över dess arbete med att skydda sin verksamhet. Myndigheterna bör skapa forum och tillvägagångssätt för att hantera detta inom ramen för samordningen, exempelvis komma överens om ett gemensamt system och process för att kunna kommunicera kring gemensamma tillsynsobjekt. Tillsynsmyndigheterna bör även samordna sitt föreskriftsarbete där det är möjligt så kraven blir så likvärdiga som möjligt.

Energimyndigheten anser att möjligheten och behov av ett eventuellt myndighetsgemensamt handläggningsverktyg bör utredas. Eftersom vi är flera myndigheter som sannolikt kommer att ha en gemensam kravbild, exempelvis vad gäller informationssäkerhet och sekretess, kan det finnas stora effektivitets- och resursvinster att hämta genom att centralisera eller samarbeta vid framtagande av ett sådant system. Det är dock en komplex uppgift och vi ser att det behöver utredas vidare innan ett konkret förslag kan lämnas.

Kritiska beroenden

Det är viktigt att kritiska beroenden som förekommer inom och mellan olika sektorer kartläggs och kommuniceras mellan myndigheterna, särskilt i de fall där det finns begränsad möjlighet för kritiska verksamhetsutövare att välja alternativ eller kravställa underleverantören. Det behövs mer kunskap om i vilka led beroenden finns, mellan vilka sektorer och vilken typ av leverans det handlar om. Energimyndigheten anser inte att en sådan analys bör begränsas till enbart de sektorer som följer av bilagan till CER utan bör inkludera alla kritiska beroenden (jfr 8 § b och 11 § 1 p. i lagförslaget). Energimyndigheten noterar att exempelvis avfallshantering inte är med i CER-bilagan men skulle kunna vara kritisk för en verksamhetsutövare inom exempelvis fjärrvärme. Således kan det dessutom finnas anledning att kunna omfatta verksamheter utöver de som framgår av bilagan till CER.

Grundläggande krav på beredskap

Därutöver vill Energimyndigheten lyfta behov av grundläggande beredskapskrav övergripande inom energisektorn. Det aktuella lagförslaget och förslaget till cybersäkerhetslag är steg i rätt riktning men kommer enligt vår uppfattning inte täcka samtliga behov som finns, exempelvis eftersom verksamheter som bör ha viss beredskap kan komma att falla utanför lagförslagets omfattning. Behovet finns bland annat inom delsektorn för fjärrvärme och fjärrkyla där det inte finns beredskapsregler på samma sätt som för exempelvis el och drivmedel/olja. Energimyndigheten har förståelse för att detta inte ryms inom ramen för denna lag och behöver utredas vidare men vill ändå uppmärksamma behovet mot bakgrund av angelägenheten med en skyndsam uppbyggnad av beredskapen.

Arbetet framåt

Energimyndigheten anser att MSB snarast bör få i uppdrag att påbörja den nationella riskbedömningen och sitt föreskriftsarbete så att identifieringsarbetet hos tillsynsmyndigheterna kan genomföras så fort lag och förordning träder i kraft.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson, avdelningschefen Anders Wallinder, enhetschefen Titti Norlin. Föredragande har varit handläggaren Kristin Willamo.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift